Прецъл ачестї Фої дін привінцїе къ Фóеа пентрŭ мінте ініме шї літератŭрă ёсте пă ŭн жŭмътате де ан къ поща 2 ф. 24 кр., фъръ поштъ 2 ф. 8 кр. арг. Пентрŭ анунціурї се плътеск пънъ ла 6 рънданрї 3 кр. де ачї днсъ 1 кр. арцінт де ŭн рънд.

N°. 37. 1840.

(CU PREA'NALTA VOIE.)

GAZETA DE TRANSILVANIA.

Brashov, 8. Septemvrie.

Цара Ромжнеаскъ.

Релаціе де лŭкрърїле Чінстітŭлŭї Департамент ал требілор дін лънтрŭ, ормате ан къреса ачестор дін ормъ трей анї, шї анфъцішате чінстітеї Общещії Адънърї.

(Ормаре.)

Пентрŭ ормърї.

Ън под стътътор пе парї съд Олт лънгъ поштъ Гречї, ан ормъ Краіовеї, къ лънціме де 18: стжнжінї.

С'а анкъпътъціт подъл де песте Олтец съд Романаці ан ормъ Краіовеї ла сатъл Балош.

С'аŭ фъкът доъ подърї пе парї съд Мъшчел, ан ормъ поштеї песте апа Бъдеа шї Ръул Доамнеї асеменеа.

Ънъл съд Должї ан ормъ Търгŭ-жіŭлŭї пе апа Амъръзїї ан лънціме де 16 стжнжінї.

Доъ съд Їлфов песте ръул Джмбовіца де 18 стжнжінї, шї алтъл пе апа Їлфовълŭї де стжнжінї шасе, і о шосеа де стжнжінї 20 фъръ нісіп, тоате ачестеа спре десківдереа комŭнікаціеї ормълŭї Колінтінъл пе дін наінтеа Белведерълŭї, шї а грădінеї ръпосатълŭї Доктор Каракаш.

С'а дрес партеа подълŭї балош че с'а фост стрікат дін потопъл ормат.

С'а анкъпътъціт ормъл Праховії че мерце ла бама Тімішълŭї къ ажторъл сателор плаіълŭї дънъ мъсърїле кіпъїте шї арътате де сексіа інџінерєскъ, шї къ унелтеле фъкъте дитр'а дінс пентрŭ ачеста.

С'аŭ анкъпътъціт шанцърїле Джмбовіцїї антемеіндъсъ дънъ къїінцъ, ан ормъ анекъчънеї ормате ла Църцїї, о'а къзът подъл пе парї къ лънціме де 40 стжнжінї ан локъл челŭї лалт ръът де кътремърї шї потоп.

Ідем, пе сърата де стжнжінї 20.

Асеменеа песте Кжлнъŭ ажнгъ Бъзъŭ! де піатрă чоплітъ песте тот болтіт.

Доъ ан лънка Нєжлобълŭї съд Влашка, ан ормъ Краіовеї.

Ънъл песте апа Мірїла ан ормъ Краіовеї съд Романаці, къзът пе парї ан лънціме де 20 стжнжінї.

О шосеа ан ормъ Болінтінълŭї ла Чернъ, ашернътъ къ нісіп піетрос де 240 стжнжінї лънгъ.

Ънъл ла Гріва маре съд Їаломіца ан ормъ Брăілеї.

О подъшкъ ан ормъ Фокшанілор песте апа Крікобъ.

Ънъл съд Брăіла ан ормъ чел маре песте апа Ълмъцъŭ.

Доъ песте Сабар ан ормъ Краіовеї шї о шосеа.

Трей стътътоаре пе парї съд Ърџеш ан ормъ Кжінінїї, шї анъме ла Мерішанї, ла орашъл къртеа де Ърџеш песте ръул Ърџешъл шї песте Стерпъл.

Доъ подърї ан ормъ чел ноŭ ал Цîрцълŭї, чел дін тжї де 24 стжнж: шї чел де ал 2-леа стжнж: 15.

Ънъл песте Олтец ла сатъл Бъдълінї съд Романаці, ан ормъ Їзлазълŭї.

bjbv

С'а ынчепутэцит подул дела Българь, ын друмул Фокшанилор съд Слам Рымник.

С'а фъкът друмъ дин лунка Тынгануляй ши Кълъраший, къ шоселе песте 200 стынжыни ши загазъри асеменя, интр'о дестул лунжиме, ши подурь песте Дымбовица ши интре ачестя, загазъри.

Се инделетнічеще интрэ инчепутэцирь лунчій друмурилор ла ёрсоіа съд Ілфов ын друмул Краіовей, ши ануме, ын под де 2 стынжыни, унул ипак, ын загаз де 382 стынжыни, ын под де патрь стынж: ын загаз де 30 стынж: ын под де 2 стынж: о шосе де 25 стынж: ыар акум се маі лукрязэ инка о шосе ын съмэ де стынж: 4726 пе ачел друм.

С'а кыдит ын под ла Кітила ын Ілфов, ын друмул Търговиштей.

Асеменя алтул ла Брэіла песте Сетна ын друмул Галацилор:

Ідем ын под ши ын загаз лынгэ поштэ шындрілита, ын друмул Фокшанилор.

Асеменя ын под ши ын загаз ла Брэнешть.

Ын под ши доз загазе ыар ла Пітешть ын друмул Краіовей съд Влашка.

Ідем ын под ын Романаці песте рынтура рымасэ дин бърсарь рэулуй Олтул, ын дрептул іпотешилор ын друмул Краіовей.

Алт под ла Періш, ын друмул праховій.

Асеменя унул ын Мъшчіа песте рэул търгулуй, ши алтул ын Ілфов лынгэ поштэ почобаліцэ ын друмул плоештилор.

Ыар катре ачестя с'аў ростит ши дескідерь ши инчепутэцирь фостулуй друм ал Кжіненилор пе ла Козіа, че а фост фъкът дин векіме де Австріа дупэ архітектура десебітэ, ши каре дупэ времі се дърыпынасе ажунгынд а фі пе дынсул рэпе ши прынпъстій дындусе съвършірь ачещій лукрърі прін контракт дупэ планул алкътуіт де інжінерул Статулуй, съвт дірекціа унуй інжінер къ капіталул кътіилор, чінчі търцій але періодулуй трекът, жертфіт де пропріетарі ши лукъіторій ачелуй жудец, ши къ о съмэ че н'аў ажунс спре десъвършірь луй контрібуіт дин §. друмурилор, къ о орындуіалэ а се рэспунде инкурс де трей ані.

Асеменя с'аў ростіт ши ын жудецул Сакуй, дескідерь ши инчепутэцирь друмулуй че мерце дела Въленій де Мунте пе ла скітул Кеіа ла бама шанцурилор, тот къ капіталул кътіилор челе чінчі търцій але періодулуй трекът, дупэ черерь лукъіторилор жудецелор ши гъсірь къ кале а пропріетарилор.

Ыар ын унул ачеста се инделетнічеще Департаментул а пуне ын лукраре ши фачерь друмулуй дела Търчорова пе малул Дунърій ла скела Кладовей че есте а към къ тотул прімежділоc, алкътуіндусе планурі методіче де інжінерул Статулуй пентрэ съвършірь луй дупэ тоатэ орындуіала, ши къ маі пуцін чолаш темеінічіе, каре урмэзэ а се фаче іарэшї къ банії кътіилор 5: търцій а ле періодулуй трекът дин жудецул Мехединці, дупэ черерь че аў фъкът пропріетарій ши лукъіторій ачелуй жудец.

Осібіт де ачестя, тот ын унул ачеста се инделетнічеще асеменя Департаментул а пуне ын лукраре ши дескідерь унуй друм нуоў пынэ ын плаіул Іломіцій а жудецулуй Дымбовіцій ла Брашов, дупэ черерь пропріетарілор ши а лукъіторілор ачестуй жудец, че аў черът а контрібуі банії кътіилор а періодулуй трекът ын лукрарь ачеста.

Асеменя се ва инделетнічі, де ва ста прін путінцэ а дескіде ши алт друм пе апа Жіулуй а жудецулуй Горжі, ла гура съдукулуй, дупэ черерь пропріетарілор ши а лукъіторілор ачестуй жудец, че осебіт де банії кътіилор че чер а контрібуі ын лукрарь ачеста, сунт гата а маі жертфі ши алте съме дупэ съма стынжінілор че ва копрінде друмул пе пропріетатя фіе-къруія. Дака унуя локалітатя ал ва ажуста а дескіде ачест друм къ о съмэ маі потрівіть че се ва путе интымпина кэчі дупэ планул рідікат с'а бъзът къ требуінца чере де о пуне инсемнътоаре келтуіалэ.

(ва урма).

Търчія.

Вестea despre moartea Сълтанулуй Абдул-Меджід лъцітэ ын цара вечінэ ши ункэ ын унele алте пърці, дін норочіре нуў се адевері. Ачeaстэ веste унcэ, сокотінд ла грелеле кабале цесъте, не интрерупт ын Константінопол ши ын алте пърці але Търчіей съпт побаца єксцезірулуй Хосреў паша împrotiва гъбернулуй търческ де акум, нуў ера фърэ одрешкаре темеіў. Авем щірі дела Журналул де Смірна дін 5 Августъ, прімите ши де катрэ Обсерваторул австріан, кумкэ гъбернул търческ де кътъва врeme бініce ла кунощінца унор інтрігі педелесупт, каре ацінта а рэстурна пе гъбірн ши тоатэ старea лукрърілор де акум. Гъбернул рязъмат пе сімпатіа націей търчещі съфері ка віновацій съ умбле слобозі пынэ ла ун мінут біне беніт; аша дынсул ын сумъта инаінтe de 5 Авг. пуce мына пе єі. Ші фіінд къ се дескопериce кумкэ Хосреў Паша ера дупэ комплотул луй, аша чea дін тъіе мъсурь а гъбернулуй статуў интрэ а трімите ла Родосто; унde се афлэ ачеста дін урмэ съргуніт, ун жумътате баталіон de soldaці, спре аї умпреюура каса луй ші аї тъія тоатэ комунікація къ алці оамені; исправнікул луй Хосреў, Редуід Ефенді фу дус ла прінсоаре: ын каса ачестуя се афларэ маі

bibu

мȣлте пȣщї. Докторȣл ші секретарїȣл лȣї Хосрев Паша сѫнт сіліцї а пъръсі къпітала. Тоате ачестеа се ѧнтѫмпларъ, фъръ ка партеа чеа маї маре а лъкȣіторілор съ коноаскъ адевъратȣл кȣрс ал лȣкрȣрілор. Ла времї де ачестеа, маї вѫртос ѧн о Тȣрчіе, ȣнде пȣблічітатеа єсте ѧнкъ ѧн леагън, ȣнде нородȣлȣї ѧї плаче а креде лȣкрȣрї тот мінȣнате, де ші нȣ адевърате, фоарте ȣшор се скорнеск вещї ѧншелътоаре. —

Лȣмеа ѧшї аре ѧн зілеле ачестеа окії ацінтацї кȣ ѧнтінсъ лȣаре амінте асȣпра Александріеї. Че ва респȣнде Мехемед Алі ла соліа лȣї Ріфаат Беї? ѧнтребъм кȣ тоції. Прін трактатȣл дін 15 Іȣліе а челор патрȣ пȣтерї, лȣї Мехемед Алі ѧї сѫнт зілеле нȣмърате, пънъ кѫнд съ'шї деа респȣнсȣл хотърѫторїȣ, дȣпъ каре ла ѧнтѫмпларе де несȣпȣнере флота англо-аȣстріакъ ар авеа а'шї ѧнчепе опъръцііле сале. Термінії дацї єгіптеанȣлȣї дін зече ѧн зече зіле ла 31 Аȣгȣст к. н. с'аȣ ѧмплініт. Іатъ дін челе пънъ акȣм кȣноскȣте, ачелеа каре Обсерваторȣл аȣстріан дін 8 Септ. ні ле ѧмпъртъшеще кȣ адеверічȣне.

„Константінопол 28 Аȣгȣст. Ѧн ȣрма щірілор дін Александріа дела 16 а л. ачестеіа солȣл ѧнналтеї порцї Ріфаат Беї ѧн 11 а л. сосі кȣ Аборȣл „Тахірі Бахрі" ѧн Александріа, ȣнде лȣї і се дъдȣ́ ȣн Кіоск а Пашії дін Вгіпт спре а петрече ѧн єл времеа карантінеї. Мехемед Алі ла 14 сеара сосі дін кълъторіа са ѧнтрепрінсъ ѧн Мехȣлет-єл-Кебір (ѧн Делта) ѧндъръпт ла Александріа, ші ѧн 16 пріїмі пе мȣстешарȣл Ріфаат Беї, кареле ѧнтр'о ворбіре кȣ дѫнсȣл че цінȣ́ песте ȣн чеас, іаȣ арътат ѧнсърчінареа датъ декътръ ѧннълціа Са Сȣлтанȣл. Мехемед Алі ѧнцелегѫнд лȣкрȣл, декїарѫ́, кȣмкъ ѧї єсте кȣ непȣтінцъ а се сȣпȣне ла постȣлатȣріле че ісе фак дѫнсȣлȣї пе темеїȣл ѧнвоіелії дін 15 Іȣліе, кȣ тоате ачестеа єл астъдатъ нȣ дъдȣ́ вреȣн ръспȣнс хотърѫт. — Ѧн 13 корабіа єнглезеаскъ де лініе „Белерофон" арȣнкѫ́ ангіреле ѧндрептȣл (is a vi) палатȣлȣї лȣї Мехемед Алі ші ѧн скȣрт дȣпъ ачееа маї сосіръ алте патрȣ коръбії єнглезещї де лініе ѧннаінтеа Александріеї.

„Кесаро-кръіаска єскадръ сȣпт команда контре-адміралȣлȣї барон Бандіера, ла 16 а. л. плекѫ́ дела Фокіа, спре а мерџе ла Александріа ші де аколо ла църмȣріле сіріене. Адміралȣл кръіеск а м. Брітанії єші ла 19 кȣ шасе коръбії де лініе дін портȣл дела Мітілене, спре а лȣа тот ачелаш дрȣм, ші дȣпъ ачеаста кȣ ѧмпреȣната флотъ англо-аȣстріакъ съ ѧнноате спре мареа де кътръ Баірȣт (ѧн Сіріа)." Ѧн 20. а. л. порні кътръ Архіпелаг о єскадръ тȣрчеаскъ компȣсъ дін о корабіе де лініе, дін доаъ фрегате ші доаъ корвете, ші ѧнкъ 25 васе де транспорт, ѧнтрȣ каре єсте о трȣпъ де 6,000. Ѧнкѫт се щіе ачеастъ ощіре ва єші пе ȣскат ла інсȣла Кіпрȣ."

„Васȣл де абȣр ал Тосканеї, „іл Падре деї Пеллегріні," фȣ токміт де кътръ гȣбернȣл тȣрческ спре а транспȣрта ощірї ла Самсȣн (ѧн Асіа мікъ), ші ѧннаінте кȣ кѫтева зіле аȣ ші мерс кътръ ачел порт." — Пънъ ачі дін Beobachter. Газета ȣніверсалъ де Аȣгсбȣрг не аратъ, кȣмкъ солȣл францозеск ѧн Константінопол Д. Pontois пріїмінд пе ла міжлокȣл лȣї Аȣгȣст інстрȣкції ноаъ дін Паріс, ѧн ȣрма ачестора дъдȣ́ порції о нотъ, ѧнтрȣ каре фъкѫнд ачестеіа маї ѧнтѫїȣ мȣстрърї, кȣмкъ єа лъсѫнд пе Франца кȣ тотȣл ла о парте, ар фі ѧнкеіат ȣн трактат, каре се паре а фі хотъріторїȣ пентрȣ ѧмпърекеріле дін Оріент, аратъ тот деодатъ, кȣмкъ Франца ші кȣ ачест прілеж нȣ воіеще а'шї перде кȣмпътȣл ші къ, ѧнтѫмплѫндȣсе ка Вгіптȣл ші Сіріа съ казъ сȣпт о блокадъ, єа нȣ ва пȣне нічї о педекъ ѧн кале; тотȣш Франца ва фі сілітъ а се лъпъда де рола ȣнеї прівітоаре лініщіте, ѧндатъ кȣм ар адȣче ѧнтѫмплъріле кȣ сіне о флотъ рȣсеаскъ ѧн Боспор ші о арміе рȣсеаскъ спре апъраре къпіталеї османе.

Франца.

„Монітерȣл" францозеск аратъ дін 31 Аȣг., кȣмкъ дȣпъ щіріле пріїміте дін Александріа Мехемед Алі маї пе ȣрмъ ар фі декїарат, къ єл ва бате пȣтере кȣ пȣтере, ѧнсъ атакȣл, адекъ ловіреа дін тѫїе нȣ о ва да. — Теаскȣл Францозеск тот маї мȣлт се астѫмпъръ де фербінцеала ръсбоіȣлȣї. „Memorandum" а лȣї лорд Палмерстон *) каре Францозії ѧл четіръ маї ѧнтѫїȣ ѧн Газета де Аȣгсбȣрг, іаȣ тȣрбȣрат преа мȣлт ші іаȣ ѧнтърѫтат асȣпра міністерїȣлȣї пофтінд ка съ дескопере каре єсте адевърȣл лȣкрȣлȣї ѧн ачеастъ прівінцъ.

Рȣсіа.

Газета де Аȣгсбȣрг пріїмеще щірї дела 30 Аȣг. веніте прін Берлін ѧн скрісорї дела Ст. Петерсбȣрг, деспре о порȣнкъ датъ Адміралітъції рȣсещї ла Кронштат, ка 18 коръбії де ръсбоїȣ ѧндатъ съ се порнеаскъ кътръ мареа медітеранъ, спре а се ѧнсоці кȣ флота англо-аȣстріакъ.

Їлліріа.

Щірї дін Лаібах ші дін цінȣтȣрї не ѧн-

*) Вез ші нрȣл трекȣт а Газетеї ноастре.

bibv

крединцеазъ деспре ун квтремър де пъмънт ын партея локълуй, акъруй пътере се поате мъсура дин крепареа а маї мълтор зідірї.

Кроація.

Дієта Църілор Кроацієї, Далмацієї ші а Славоніеї се дескісесе ынкъ ын 10 Августъ а. к. ын Загреб, съпт презіденція Екс. сале Георгіе Хаулік а Епископулуй. Ын ачеастъ дієтъ ера съ се публіче артіколіі де леце алкътуіцї ын Дієта Унгуреаскъ, каре кум цім, се ынтінде ші асупра ачестор църї. Ачеаста сау ші съвършіт. Ын 14 ланї а нъмітеї луні се маї луаръ ынаінте алте 10 пунктурї, скоасе дін, ші лукрате ын інтересул націеї славане, че лукуіеще ын ачестеа треї църїце. Ын прівінца пунктулуй а ынтжілеа, де а луа мъсурї ноуъ пентру рідікареа рекруцілор, се хотъръ а ремънеа пе лънгъ обічеїул векїй; 2 сума де бані че есте а се да ла театру унгуреск дін Пеща, съ се адуне; 3 Статуріле дореск, ка съ ібъ де Бан пе архідука Стефан, фіул палатінулуй; 4 кауза протестанцілор, карії ын Кроація сънт липсіцї де мулте дрептурї мунічіпале, нуме се поате ындрепта спре біне, де кът нумаї ын дієта унгуреаскъ, ка ші чеа а жідовілор; 5 жудекъціле крідале съ нуе меарге ку апелаціе ла табла крайаскъ, чі съ рămmіе ла табла банатъ; 6 Дорірea комітатулуй Варашд, де а тріміте кâте доі депутаці ла дієта унгуреаскъ нуе фъ пріімітъ; 7 пентру комітатуріле Шожега, Вереце, ші Сірміа съ се ръндуіаскъ депутаціе, каре черчетънд архівеле, ын дієта унгуреаскъ біітоаре съ поатъ доведі ку ачестеа сънт „Славоніа;“ 8 Съ се чеаръ дела Маіестатеа Са, ка ла гардіа унгуреаскъ дін Віена съ інтре ші ун нумър хотърът де кроаці; 9 Съ се скріе Маіестъції сале о мулцъмітъ омаціалъ, пентру кă ынтре атжтеа іскурї аў луат съпт а Са ыналтъ апъраре дрептуріле мунічіпале але ачестор църї; 10 съ се ашеарнъ катръ Маіестатеа Са о ругъміnte спре а къщіга маї мулте катедре професорале пентру култівареа лімбеї славоане сау іліріче, атжт ла академіа дін Загреб, кът ші ын алте школї маї мічі. Ын 28 Августъ дієта с'аў, ынкіс. Кă ачест прілеж депутатул Köröskényi цінă ун кувант луг ші фербінте, ынтру каре нумъруд маї ынтâїу трістеле урмурї а ынчеркърії де а десфаче о націе ші а о жъфui де націоналітатеа ші лімба са, адукънд ынтре алуїї де пілдă ші фапта луї Наполеон, пе урмъ арътъ кă тот ачеа прімеждіе америнцъ ын времіле ноастре ші Кроацієї, прін урмаре кă аў сосіт мінуната, кънд нородul требуіе лумінат ші дещептат спре а'шї апъра націоналітатеа ші лімба са. Тот ын ачеастъ адунаре се фъкă о колекціе де 3,000 ф. арцінт пентру театрul славонеск, че есте а се статорнічі ын Загреб, ка ын вііторіе съ фіе соціетате де актурї статорнікъ шчл.

Бібліотека.

Епіскопескул Інстітут Клерікал Румънеск дін Арад.

Нумаї кът ынчепă ашї луа ынтемеерă са Бібліотека ачеста *) ші де лок адуне фъкută катръ Публікул Румънеск рugare **) се ші афларъ къцва Націоналіştї, карії нă ынтързіаръ кă апріатъ фаптъ ашї арътa ібвірă катръ Нъmul сеу, ші рăspuns спре куltura, ші де одатъ ферічірă зълосеї тънърімі романе, а кърора бредніче де а се фаче чінстітулуй Публік кунoскуte Нуме сънт ачесте урмъtoare:

П. Патрікіе Попескул, Діакон дін С. М. Ходош, ші Проф. Теолог. аў дарът 24. З. Ніколае Сім, к. к. Офіцір де саре кă пенсіе 1. З. Тънър Георгіе Петкул ын ал II-ан клерік 1. З. Т. Міеск Теодосіе 1. П. Генадіе Попескул, Діакон дін С.М. Ходош, ші Проф. Теологіеї 12. Д: Іоан Поповіч абсолът Ізріетъ ші а клерічії акум адзіторї 1. З. Т. Васіліе Поповіч ын ал III-ан клерік 1. З. Т. Дімітріе Іаков ын I-ан клерік 1. Ж. Петрă Дехелéн Чізмаш ші четъцан ын Арад 1. Л. Іліе Бота Сістематіческ ынвъцъторіă ын Арад 1. Ж. Вікентіе Іовеск Чізмаш ші четъцан ын Арад 2. Ж. Георгіе Молнар 6. Л. Ніколае Бота Сістематіческ ынвъцъторіă ын Білагош 2. П. Георгіе Аврумуц Пароx ын Зъранд 3. З. Т. Теодор Немеш клерік ын кърсул ал II. 2. З. Т. Васіліе Міхуц 2. Ж. Теодор Борлодан лукуіторіă ын Арад Чізмаш (ва урма).

Театрă.

Соціетатea унгуреаскъ съпт дірекція дсале Алексе Палі, каре ын анул ачеста петрекă маї мулцъ време ші ын Брашов, ші адуне чea дін Пеща есте а ынтâїa, акънд мъдуларї, карії ворбеск нумаї унгуреще, дар ші ромънеще ші немцеще, аре де гънд а трече ын Букуреші, спре а да аколо, опere ші алте бъкуції ын тоатe трeї лімбele. Ачеастъ соціетате ын цара ноастръ аў жъкат кă мулцумire; ын цара вечінъ є нъдежде, кă скоцънд афарă че есте а кăriозітъції, ва авea ші аколо аматорії съї.

*) Вез Газета де Трансілваніа No. 13. ан. 1840. ф. 50.

**) Фоаіе. пентру мінте шчл. No. 10 ан 1840. ф. 149.

РЕДАКТОР ГЕОРГІЕ БАРІЦ. ЕДІТОР ІОАН ГЪТТ.

bjbv